

FULLMÄKTIGE 2022

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

A	4
A1. EXTERN PLACERING	4
A1. Förbundsstyrelsens svar	4
A2. KOMPENSATION FÖR OBEKVÄMT ARBETE	5
A2. Förbundsstyrelsens svar	5
A3. KVALITETSSÄKRA PRAKTIKEN FÖR ATT KVALITETSSÄKRA ERA FRAMTIDA KOLLEGOR	6
A3. Förbundsstyrelsens svar	6
A4. UTBILDA LÄKARE TILL LEDARE	8
A4. Förbundsstyrelsens svar	8
A5. MER MILJÖMEDVETNA LÄKARE I FRAMTIDEN	9
A5. Förbundsstyrelsens svar	9
B	11
B1. ÄNDRADE RIKTLINJER ELLER UNDANTAG FÖR HÖJT FRIBELOPP GÄLLANDE BOSTADSAFFÄRER BIDRAGANDE VINST.	11
B1. Förbundsstyrelsens svar	11
Förbundsstyrelsen föreslår därför:	12
B2. DIGITALA SCHEMAN RÄDDAR LIV!	13
B2. Förbundsstyrelsens svar	13
B3. KUNSKAP OCH FÖRSTÅELSE HOS STUDENTER GÄLLANDE FRIBELOPP.	14
B3. Förbundsstyrelsens svar	15
B4. LÄKARKANDIDATER FÅR INTE VARA SJUKA. TRE ÅR UTAN SJUKFRÅNVARO ÄR INTE RIMLIGT.	16
B4. Förbundsstyrelsens svar	16
B5. RIKTLINJER GÄLLANDE INKOMST UNDER PERIODER UTAN RÄTT TILL CSN.	18
B5. Förbundsstyrelsens svar:	18
C	20
C1. DET SKA LÖNA SIG ATT ARBETA SOM LÄKARE - EN GRUNDLÖN FÖR UNDERLÄKARE FÖRE EXAMEN LEDER TILL BÄTTRE LÖNEUTVECKLING FÖR ALLA LÄKARE	20
C1. Förbundsstyrelsens svar	21
C2. BUDGETPOST FÖR ATT BELYSA OCH BEKÄMPA SVÅGERPOLITIK VID ANSTÄLLNING AV LÄKARSTUDENTER	22
C2. Förbundsstyrelsens svar	22
C3. ÖKAD TRANSPARENS GÄLLANDE UNDERLÄKARTJÄNSTER INNAN EXAMEN	23
C3. Förbundsstyrelsens svar	23
C4. "SAMVETS FLEX ÄR GRATISARBETE"	24
C4. Förbundsstyrelsens svar	25
C5. SLOPA FRIBELOPPET FÖR STUDIEMEDEL - EFFEKTIVISERING AV SVENSK SJUKVÅRD	26

C5. Förbundsstyrelsens svar.....	27
C6. SLOPAT FRIBELOPP FÖR LÄKARSTUDENTER ARBETANDE INOM VÅRD.	28
C6. Förbundsstyrelsens svar.....	29
C7. SLUTA ERBJUDA LÄKARSTUDENTER ARBETE MED OMVÅRDNADSUPPGIFTER	30
C7. Förbundsstyrelsens svar.....	31
C8. SATSA PÅ BT-PLATSER	32
SE PDF. BILAGA TILL MOTIONERNA.....	32
C8. Förbundsstyrelsens svar.....	32
D	33
D1. MER PRAT OM DET DÅLIGA!	33
D1. Förbundsstyrelsens svar.....	33
D2. ALKOHOL MED FÖRNUFT OCH MÅTTA GÖR ALLA STUDENTER GLADA!.....	34
D2. Förbundsstyrelsens svar.....	34
D3. TILLGÅNG TILL MEDLEMSBOKFÖRINGEN I LOKALORTEN.....	36
D3. Förbundsstyrelsens svar.....	36

A

A1. Extern placering

Idag finns möjlighet vid universiteten att göra externplacering (praktikveckor) i andra sjukvårdsregioner än sin inom universitetets egna. Dessa externplaceringar kan ge goda insikter i andra delar av sjukvårds-Sverige: Nya journalsystem, nya organisationer och sätt att arbeta. För läkarstudenter är detta ett bra sätt att få mer erfarenhet.

I dagsläget är konsensus att läkarstudenter själv ska betala för boende och resa till praktikorten utanför sjukvårdsregionen, vilket är ett stort hinder för studenter att utnyttja detta system. Vi ser det som en självklar gynnsam situation att svenska universitet både bekostar att skicka och sedan få betalt för att ta emot läkarstudenter från andra svenska universitet.

SLF student Umeå vill därför:

- Att FS undersöker dagens möjligheter för externplaceringar bortom läkarstudentens universitets sjukvårdsområde i Sverige
-
- Att FS verkar för att boende och rese -kostnader vid externplaceringar finansieras av universiteten i Sverige och inte av läkarstudenten själv.

A1. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en välskriven motion som lyfter ett viktigt ämne. Vi håller med om att möjligheten att genomföra utbyten bidrar till en mer välrundad utbildning. I dagsläget finns möjlighet att genomföra externa utbyten på samtliga svenska lärosäten i olika former, men att utreda alla möjligheter på alla kurser skulle kräva stora resurser – med risk att informationen blir inaktuell inom någon termin. FS menar därför att våra resurser kan användas på mer effektiva sätt.

Ett problem som lyfts på tidigare fullmäktige är att flera lärosäten inte bekostar sina studenters resor på ordinarie, obligatoriska placeringar. Externa placeringar är, liksom internationella utbyten, frivilliga åtaganden och vi anser att lärosäten i första hand bör bekosta obligatorisk praktik.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:
*Att fullmäktige **avslår** motionen i sin helhet*

A2. Kompensation för obekvämt arbete

Föga okänt är verksamhetsförlagd utbildning en ovärderlig grundsten i formandet av framtidens läkare. Möjligheten att vara delaktig i sjukhusverksamhetens samtliga områden innebär ofrånkomligt även deltagande av jourverksamhet, med emellanåt obekväma schemarader till följd, inte minst nätter och helger.

Med hänseende till hur läkarstudenter sedan innan står med fulla händer av höga krav på både teoretisk inläring som prestationer inom praktiskt handhavande, anser vi att möjligheten att schemaläggas över full arbetstid utan kompensatorisk vila är ytterligare en droppe i en redan överfull bägare.

Med förståelse för undantag till regeln när kompensatorisk schemaläggning ej är möjlig, anser vi att ekonomisk kompensation bör införas som ersättning för förlorad återhämtning, och även i många fall förlorad vital inkomst för studenters ekonomi i helhet.

SLF Student Stockholm yrkar

- **Att** SLF Student ska verka för att läkarstudenter kompenseras för verksamhetsförlagd utbildning schemalagd utöver ordinarie kontorstid i antingen i tid eller ekonomiskt.

A2. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen vill inleda med att tacka motionären för en välskriven motion som belyser ett viktigt och relevant ämne. Verksamhetsförlagd utbildning under läkarprogrammet är en pusselbit av stort värde i utformningen av framtidens läkare. För att kunna tillgodogöra sig denna på bästa sätt och samtidigt må bra under utbildningen är en rimlig schemaläggning med tid för vila och återhämtning en viktig faktor.

Förbundsstyrelsen har gjort bedömningen att konceptet att läkarstudenter ska ersättas ekonomiskt för schemaläggning utöver ordinarie kontorstid under den verksamhetsförlagda utbildningen tyvärr är icke-genomförbart då studenter ej är anställda. Däremot kan förbundsstyrelsen se vikten av att jobba mer med en hållbar schemaläggning och inkorporera detta i åsiktsprogrammet.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:
*Att fullmäktige **avslår** motionen i sin helhet*

A3. Kvalitetssäkra praktiken för att kvalitetssäkra era framtida kollegor

Läkarstudenter är flugor på väggen som riskerar att sitta av sina timmar på praktiken utan tydliga mål, det ska inte vara handledarstyrt vad man lär sig utan placeringsspecifikt. Att tydliggöra för studenter likväl som yrkesverksamma handledare på praktiken kan underlätta i lärandet och utvecklingen av läkarstudenterna, vilket i sin tur är ett måste för att säkra en högkvalitativ utbildning av våra framtida läkare. För att möta handledarbehovet som finns är det ofta olika typer av läkare (randande, underläkare, AT-läkare) som försöker bistå läkarstudenter i sin utbildning men som inte informerats om våra mål.

Därför anser vi att det, i den allmänt stressiga miljön på praktiken, finns en vinst i att varje praktikplats tillsammans med utbildningsansvariga från universitetet utvecklar en checklista med viktiga ämnen som studenter och handledare kan ha som grund. Det ska justeras efter vad som kan ses i de olika specialiteterna oavsett typ av sjukhus. Ett exempel på detta är att man vid en neurologisk placering får en lista på praktiska färdigheter att utföra så som lumbalpunktion, handläggning vid strokelarm och fullständigt neurologiskt status. Genom detta kan vi öka studenternas praktiska deltagande och finna ett gemensamt ansvar i studenternas delmål för varje placering. Vi anser att det blir mer värdefullt att kvalitetssäkra tiden som spenderas på praktiken som i sin tur kommer ge oss bättre läkare i framtiden.

Därför yrkar SLF student Linköping:

- Att Förbundsstyrelsen **verkar för** att lärosätena ska klargöra hur kursmål korrelerar specifikt till placeringar som görs under respektive termin.
- Att Förbundsstyrelsen utreder hur lärandemålen är integrerade med praktiska färdigheter på samtliga orter med läkarutbildning.
- Att i åsiktsprogrammet 2023 lägga till att utbildningen ska ha en tydligare koppling mellan lärandemål och VFU.

A3. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar motionärerna för en välskrivna motion och håller med om att kvalitetssäkring och tydliga mål är mycket viktigt under läkarutbildningen.

Förbundsstyrelsen håller med om att det borde finnas tydliga mål inför varje placering på VFU, speciellt nu när nya 6-åriga läkarprogrammet är igång. Detta är en åsikt FS i tur länge har lyft och arbetat med samt redan anser enligt vårt åsiktsprogram. Fenomenet beskrivet i motionen varierar bland lärosätena och varierar även mellan olika placeringar på samma lärosäte. Här kan lokalorter och kårer ha en viktig roll i påverkansarbetet samt så kan frågan även drivas i OmSiS eller SACO Studentråd. Vi tycker därför att det är möjligt att verka för att det ska finnas tydliga mål.

Däremot bedömer förbundsstyrelsen att det är ett väldigt stort arbete att utreda alla praktiska läromål på alla lärosäten på två parallella utbildningar (5,5 åriga och 6åriga) där också syftet och nyttan med en sådan utredningen är otydlig.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige **Bifaller** motionens första att-sats*

*Att fullmäktige **avslår** motionens andra att-sats*

*Att fullmäktige **anser** motionens tredje att-sats som besvarad*

A4. Utbilda läkare till ledare

Läkaryrket innehåller många moment av att leda. Även om man inte antar en chefsbefattning så förväntas man som läkare att inta en ledarroll både gentemot kollegor och patienter. Detta kan kännas som en olustig roll för många, särskilt som yngre, nyexaminerad läkare. Dessutom har läkarförbundet länge påtalat att andelen läkare som chefer borde öka. Detta är en roll som kan kännas mycket svår att ta utan en bas. För att locka fler unga läkare att söka chefspositioner har ledarskaps-ST lanserats. Vi anser att en ledarskapsutbildning ska finnas med under hela utbildningen och starta redan under läkarprogrammet. Därmed är det av yttersta vikt att läkarförbundet utreder om den utbildning som finns inom ledarskap är tillräcklig.

SLF student Stockholm vill därför:

- Att SLF student utreder behovet av ledarskapsutbildning under läkarprogrammet.
- Att SLF student verkar för att en mer omfattande ledarskapsutbildning ska ingå i läkarprogrammet.

A4. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar för en aktuell motion och håller med om att läkare behöver ta en tydligare roll som chefer. Läkarförbundet har gjort undersökningar som visar på att när chefer har hög medicinsk kompetens ökar patientsäkerheten och arbetsmiljön förbättras. SLF Student tycker också i sitt åsiktsprogram (punkt 44) att ledarskap ska vara en kontinuerlig och obligatorisk aspekt av grundutbildningen. FS menar därför att vi redan ser att behovet finns, och att en utredning skulle tillföra lite ny kunskap.

Som nämnt stödjer FS andemeningen i att studenter förbereds för ledarskapspositioner, dock är det inte helt klart vad som avses med en "mer omfattande" utbildning.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:
*Att fullmäktige **avslår** motionen i sin helhet*

A5. Mer miljömedvetna läkare i framtiden

Vården släpper ut 3% av alla miljöutsläpp i Sverige.¹ Universiteten ska enligt högskolelagen "i sin verksamhet främja för en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa". Läkarestudenter vid Linköpings Universitet anser att den andel teori som tilldelas miljö inte ger dem tillräcklig kunskapsgrund. Vi önskar att det ska genomsyra utbildningen, inte bara under prekliniska terminer utan att det tydligt ska genomsyra även den kliniska verksamheten. Detta för att öka möjligheten för att få ett miljömedvetet arbetssätt i framtiden. Som läkare har man en viktig roll i att vägleda patienter samt bidra till att minska den miljöpåverkan (onödiga utsläpp, onödig antibiotikaförskrivning, hantering av oanvända läkemedel) som görs av vården.

Utifrån detta yrkar SLF student Linköping:

- Att i åsiktsprogrammet 2023 lägga till att det ska finnas en ökad integration och kontinuitet av miljömedvetenhet i läkarprofessionen under läkarutbildningen.
- Att verka för att dagens läkarestudenter får med sig ett miljömedvetet perspektiv utifrån sin profession så att man i framtiden ska ta beslut grundade i detta.
- Att Förbundsstyrelsen kan verka för införandet av en årlig miljö-vecka ("hållbara läkare för framtiden") som hålls av lokalorter och förbundsstyrelsen där man via sociala medier ger ökad kunskap kring hur man som yrkesverksam kan arbeta mer miljömedvetet och om miljöavtrycket som vården idag gör.

Referenser 1. Teghammar A, Sand Lindskog H, Fagerberg B, Berko L. [Climate impact of healthcare]. *Lakartidningen*. 2019;116.

A5. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen vill börja detta svar med att tacka motionären för en viktig och relevant motion med fokus på att öka miljömedvetenheten hos framtidens läkare. Förbundsstyrelsen ser också ett ökat behov av miljöperspektiv i vården och som framtida läkare har vi ett ansvar och en roll som innebär att vi kommer att vägleda patienter i detta samt bidra till att minska vårdens miljöpåverkan. I och med detta är det också av stort vikt att läkarestudenter får de förberedelser som behövs för att åstadkomma detta.

Förbundsstyrelsen anser att motionen kompliceras av formuleringen av att-sats 1 framkommer som otydlig. Därför kommer förbundsstyrelsen välja att avslå denna att-sats. Förbundsstyrelsen kan hålla med vikten av att man i sitt yrkesutövande bevakar ens besluts miljöpåverkan.

När det kommer till att-sats 2 respekterar och uppskattar förbundsstyrelsen andemeningen åter igen. Det finns ett behov av ett ökat fokus på miljöperspektiv i sjukvården. Däremot lägger redan förbundsstyrelsen tid och kraft på att jobba med miljöfrågor. Vidare ingår ett miljöperspektiv i högskoleförordningen varpå alla lärosäten skall inneha detta i varje planerad kurs. Därmed anser förbundsstyrelsen detta vara en aktuell nationell fråga utan främst en lokalfråga.

Gällande att-sats 3 tycker förbundsstyrelsen att det är god idé och ett bra förslag. Däremot medför införandet av en årlig miljövecka där "förbundsstyrelsen och lokalavdelningarna via sociala medier sprider kunskap och perspektiv kring miljön för framtida läkare" en minskad flexibilitet kring årets verksamhet samtidigt som dess stora specificitet ställer krav som hade krävt en stor del av styrelsens tid och resurser att framställa, vilket kan skapa problem under vägens gång för föreningens arbete.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige **avslår** motionens första att-sats*

*Att fullmäktige **anser** motionens andra att-sats som besvarad*

*Att fullmäktige **avslår** motionens tredje att-sats*

B

B1. Ändrade riktlinjer eller undantag för höjt fribelopp gällande bostadsaffärer bidragande vinst.

Till fribeloppet räknas skattepliktiga inkomster från inkomstlagen tjänst, försäljning, näringsverksamhet och kapital. Inkomsten räknas på din bruttolön, vilket innebär den summa som är innan skatten är dragen. Exempel på detta är utbetald lön, tillägg av bonus, a-kassa, föräldrapenning, inkomster från aktieförsäljning och aktieutdelning samt eventuell vinst från försäljning av bostad. Bostadsbidrag och barnbidrag räknas inte som inkomst. Ej heller arv eller gåvor. Inkomst utöver det bestämda fribeloppet innebär att studenten ej längre är berättigad sitt bidrag under studietiden samt även att studielånet minskar.

Det faktum att sju av tio studenter vet inte att en inkomst från lägenhetsförsäljning eller annan bostadsaffär räknas in i det fribelopp som avgör din rätt och möjlighet att söka lån och bidrag under pågående studier.

Läkarlinjen är idag den längsta utbildningen som ges i Sverige och till skillnad från många andra utbildningar finns inte möjligheten att bestämma sin egen studietakt. Riktlinjerna som råder rimliga, men det finns rimliga skäl att ta hänsyn till att en utbildning på 6 år innebär en relativt lång tid som innebär att många saker förändras i livet runtomkring.

Ett par som gemensamt köpt en bostad separerar och tvingas sälja, partnern som studerar lär ha svårt att "köpa ut" den andre och tvingas därmed vara den som lämnar. Om nu en förmodad vinst kommer ut i denna bostadsaffär så kommer det med all säkerhet äventyra möjligheten för lån och bidrag under pågående studier.

Det investerade kapitalet är ju oftast inget som gemene man plockar ut, utan som istället investeras i ett nytt boende och sedan samtidigt beskattas. Denna inkomst bör ej hindra en student som vill arbeta och skaffa sig klinisk erfarenhet som både undersköterska, forskning eller underläkare innan examen.

Därför yrkar SLF Student Stockholm

- Att SLF Student utreder möjligheten till ändrat eller förhöjt fribelopp för studenter som köper eller säljer bostad eller liknande.
- Att SLF ska verka för en framtida höjning av fribeloppet som är i linje med inflationen med ökade bostadskostnader.

B1. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar motionärerna för en välskriven motion som bemöter en väsentlig fråga som berör våra medlemmar.

Förbundsstyrelsen sympatiserar med motionärens andemening men anser motionen svårgenomförbar. Detta delvis på grund av frågans specificitet som gör det allmänt svårt att både driva frågan i våra nuvarande kanaler ex. SACO Studentråd och faktiskt påverka CSN direkt. En myndighet vi som förbund ej har någon större kontakt med annars. Angående första att-satsen anser förbundsstyrelsen ej ha arbetsresurserna för att utföra sådan omfattande och detaljerad utredningar, speciellt då utan något självklart bruksändamål. Vidare vill vi upplysa motionären angående första att-satsen att vi utan utredning redan idag kan konstatera att det går att slopa fribeloppet för ex. läkarstudenter då detta utförts Ad Hoc av CSN under 2020–2021. Därmed framstår värdet av en sådan utredning som ytterligare minimal.

Gällande andra att-satsen anser förbundsstyrelsen att den är besvarad. Förbundsstyrelsen arbetar med denna frågan genom SACO och från år 2023 har SCB beslutat att höja prisbasbeloppet, en höjning med 8.7%- Prisbasbeloppet ligger sedan till grund för dagens fribelopp och därmed av sin natur följer inflationen.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige **avslår** motionens första att-sats*

*Att fullmäktige **anser** motionens andra att-sats som besvarad*

B2. Digitala scheman räddar liv!

Läkarstuderande vid ett antal lärosäten har inga digitala scheman varken för den kliniska praktiken eller för den teoretiska undervisningen. I stället har studenten ett orimligt antal PDF-dokument som denne måste ta hänsyn till i sin vardag. Detta medför naturligtvis onödig stress i vardagen, vilken vid ackumulering kan bidra till psykisk ohälsa.

Dock har vissa lärosäten —som erbjuder läkarutbildningen— löst denna problematik med hjälp av digitalisering av scheman. Detta sker med hjälp av diverse kalendermjukvaror, som exempelvis TimeEdit.

SLF student Umeå vill därför:

- Att FS utreder hur olika lärosäten har löst problematiken.
- Att FS sammanställer en beskrivande skrivelse av det exemplet som FS anser vara mest framgångsrikt.
- Att FS distribuerar denna skrivelse till övriga lärosäten som rekommendation.

B2. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar motionären för den aktuella motionen.

Vi håller med om att digitalisering av scheman är något positivt och att det skulle kunna underlätta läkarstudenternas utbildning samt minska den onödiga stress som ett osmidigt och stökigt schema innebär. Vi tycker därmed det är rimligt att införa någon punkt gällande digitala scheman i verksamhetsprogrammet då detta har visat sig fungera bättre än de PDF-dokument och excel-filer som fortfarande utnyttjas på en del av lärosätena.

Vi anser dock att behovet av att utreda hur de olika lärosätena löst problematiken inte är aktuellt då svar på detta redan delvis finns i schemalägningsrapporten från 2019. I schemalägningsrapporten finns bland annat ett avsnitt om rekommendationer där till exempel Lunds Universitet tas upp som ett positivt exempel. Förbundsstyrelsen anser därmed även att att-sats 2 omfattas av denna tidigare utförda schemalägningsrapport där exempel ges på välfungerande schemalägningsupplägg.

Att-sats 3 innefattas därmed även i ovannämnda resonemang då man för att kunna distribuera en skrivelse först skulle behöva specificera hur denna skrivelse skulle utformas. Vidare omfattas samtliga att-satser av syftningsproblematik då man hänvisar till och gör innehållet avhängt på både brödtexten samt andra att-satser. Detta är något som ej möjliggör ett korrekt behandlande av samtliga att-satser oavsett dess reella innebörd.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

Att fullmäktige avslår motionens I sin helhet

B3. Kunskap och förståelse hos studenter gällande fribelopp.

“Fribeloppet” är den gräns som avgör hur stora inkomster man får ha samtidigt som pågående studier och nyttjandet av rätten till såväl studielån och bidrag. Enligt den undersökning som CSN gjorde under 2022 så visade man tydligt att det råder stor okunskap kring detta bland studenterna gällande detta.

Även om drygt hälften av studerande arbetar parallellt med studierna, så svarade fjärdedel att de inte alls vet vad fribeloppet är. Utöver detta så är det sju av tio studenter som inte vet om att inkomster från lägenhetsförsäljning och aktieförsäljning räknas in i fribeloppet. En annan viktig sak som många missar, är att lönen räknas till det kalenderhalvår den betalas ut och inte den faktiska perioden som du arbetar. Om du jobbar i juni och får lönen utbetald i juli räknas inkomsten till 1 juli-31 december.

En vanlig uppfattning är att fribeloppet för en studerande på heltid (20 veckor) innebär 90.000 kr för det kalenderhalvåret. Hur stort ditt fribelopp är beror på hur många veckor du studerar med studiemedel eller studiestartsstöd och om du studerar på heltid eller deltid. En hösttermin på 17 veckor tillåter en student att tjäna 107 602 kr (ca 17 933 kr i månaden) under vårterminen så beräknas 23 veckors heltidsstudier och du har då rätt att tjäna 13 253 kr i månaden.

CSN kontrollerar dina inkomster i efterhand och ifall de stämmer med skatteverkets beslut om slutgiltig skatt. Om det visar sig att man haft en inkomst högre än den man meddelat CSN så kan man få återkrav som innebär att man betalar tillbaka de pengar man inte haft rätt i en klumpsumma. Oavsett om studenten varit upplyst om vilka tydliga riktlinjer som gäller angående detta så har CSN skyldighet enligt lag att polisanmäla med anledning av misstanke om bidragsbrott. Även om du som student inte medvetet låtit bli att meddela när något ändrats för dig som påverkar ditt studiestöd, kan det ändå räknas som ett bidragsbrott.

T.ex) Kontrollen av CSN görs 2 år i efterhand. Vilket innebär att du kan få ett återkrav två år efter avslutade studier. Läkarstudent Lisa studerar med studiemedel under 2019, Lisa jobbar under sommaren och säljer dessutom sin lägenhet med vinst. Hon tänker inte på att meddela CSN om sin lägenhetsförsäljning. När Lisa år 2020 deklarerar till skatteverket så tar hon upp alla inkomster hon haft under året som gått, därmed vinsten från lägenhetsförsäljningen (detta är hon ju tydligt informerad om) I början av 2021 så hämtar CSN uppgifter om hennes inkomst för 2019 från Skatteverket och jämför med det hon uppgett till CSN. Då det visar sig att Lisa har haft högre inkomst än fribeloppet och hon får därmed ett återkrav att betala tillbaka studiemedel.

Därför yrkar SLF Student Stockholm:

- Att SLF Student ska verka tydliggöra rådande riktlinjer för studenter gällande rådande fribelopp så för att undvika skyldighet till återbetalning till CSN.
- Att SLF Student ska verka för att informera medlemmar på sin hemsida angående regler och viktigt att tänka på med inkomster och fribelopp.

B3. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar motionärerna för en välskriven motion som bemöter en väsentlig fråga berör våra medlemmar. Den informationen som CSN har kring rådande fribelopp anser förbundsstyrelsen är tydliga nog och därmed ses ej värdet att FS ska göra detta igen. Vidare är attsatsen grammatiskt tvetydlig varpå det är oklart var som rent formellt åsyftas av motionären att SLF Student skall göra. Angående att-sats 2 anser förbundsstyrelsen att informationen gällande CSN och inte minst fribeloppet självklart måste nå ut till våra medlemmar om detta ej lyckas av CSN. Våra medlemmar behöver förstå vad det innebär med fribelopp och vad som gäller när man arbetar vid sidan om studierna. Förbundsstyrelsen tycker denna motion är viktigt del av det fackliga kommunikativa arbetet.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige **Avslår** motionens första att-sats
Att fullmäktige **Bifaller** motionens andra att-sats*

B4. Läkarkandidater får inte vara sjuka. Tre år utan sjukfrånvaro är inte rimligt.

I en enkätundersökning våren 2022 av SLF student Linköping uppdagades det att närvarokravet för 75% av studenterna innebar stress i någon grad. I Linköping förväntas 100% närvaro på praktik under läkarprogrammets kliniska terminer, där frånvaro ska tas igen på kvällar och helger. De kliniska terminerna vid Linköpings universitet är uppbyggda med 4 dagars praktik och 1 dag med teori varje vecka, frånsett flankveckor med endast teori i början och slutet av terminen. Under pandemin hade vi tillåtelse att vara sjuka fem dagar under en 4-veckorspraktik och två dagar under en 2-veckorspraktik.

Universitetet återgick våren 2022 efter pandemin åter till 100% närvaro. Det är ett oflexibelt system som skapar problem för både verksamhet och studenter. I frånvaro innefattas vård av sjukt barn, sjukdom, läkar- och tandläkarbesök, och begravning. Om det är något vi har med oss från pandemin är det lärdomen att man inte ska gå till jobbet om man är sjuk, särskilt inte om man jobbar med sjuka och sköra, då man riskerar patientsäkerheten. Det är även viktigt att ta hand om våra studenter och inte straffa dem på ett sätt som innebär ökad stress. Psykisk ohälsa hos läkarstudenter är ett redan välkänt problem som inte behöver spås på ytterligare med omänskliga krav. Vi förstår att VFU är ett obligatoriskt moment där missade moment ska kompletteras. Vi anser dock att ökad flexibilitet krävs där moment också ska anpassas efter eventuell frånvaro. Det är inget fackligt förbund i Sverige som skulle tillåta att deras medlemmar inte får lov att vara hemma med sjukdom och vi anser att SLF student inte heller ska stå för det.

Utifrån vår undersökning yrkar SLF student Linköping:

- Att Förbundsstyrelsen utreder och gör en kartläggning av situationen på de olika lokalavdelningarna gällande närvarokrav vid praktik.
- Att Förbundsstyrelsen utifrån sin kartläggning verkar för en godkänd tidsbegränsad frånvaro för alla läkarstudenter oavsett studieort.

B4. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar SLF student Linköping för en välskriven motion som bemöter ett väldigt viktigt och aktuellt ämne. Som motionären skriver har pandemin gett oss lärdomen att man inte går till jobbet om man är sjuk, då detta är en risk för patientsäkerheten. Dessutom är läkarstudenternas mentala hälsa en av våra hjärtefrågor och vi håller med om att ett krav på en 100% närvaro riskerar att påverka denna negativt.

Förbundsstyrelsen tycker därmed det är rimligt att kartlägga hur det fungerar med sjukfrånvaro i de olika lärosätena och hur situationen på de olika lokalavdelningarna ser ut

gällande närvarokrav vid praktik. Detta i linje med det arbete vi kontinuerligt utfört med hållbar schemaläggning och rimliga arbetstider.

Förbundsstyrelsen anser dock att verka för en godkänd tidsbegränsad frånvaro oavsett studieort är ett något för vitt begrepp då schemaläggningen skiljer sig åt så mycket mellan de olika lärosätena. Vi ser däremot en fördel i att istället använda informationen från att-sats 1 för att föra fram de eventuella problem som förekommer gällande sjukfrånvaro och dess påverkan på läkarstudenternas mentala hälsa.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige **Bifaller** motionens första att-sats*

*Att fullmäktige **avslår** motionens andra att-sats*

B5. Riktlinjer gällande inkomst under perioder utan rätt till CSN.

Den period många kallar sommarlov består av 10 veckor där studenter mellan vårterminens slut och höstterminens början inte har rätt till såväl sitt lån eller studiebidrag. Samtliga studenter som avklarat alla sina kurser och moment i tid är under denna period inte aktivt inskrivna på sitt tillhörande universitet. Detta med hänvisning till att det saknar underlag för pågående studier registrerat i LADOK.

Studenter med icke avslutade kurser t.ex har en resttenta att skriva för behörighet innan höstterminens gång är dock registrerade under pågående kurs och inskrivna på universitetet under denna period.

Om detta gäller enligt universitetets stadgar, så faller det sig då även rimligt att arbete som inte påverkar eller upptar tid för studier ej heller ska styra det bidrag vi får senare under året. Icke avslutad kurs innebär att du fortfarande är registrerad, du förväntas studera under din fria tid för att klara av en släpande kurs eller resterande moment men utan bidrag eller lån. Även om studiemedel inte ges under sommaren så är det eget ansvar att fördela den tid som behövs för att klara sina studier och komma vidare i utbildningen.

Genom att vi inte aktivt studerar så fräntas rätten till inkomst i form av lån och bidrag, många av studenter har inget annat val att arbeta. Med anledning av detta så förefaller det sig även rimligt att denna inkomst inte ska påverka fribeloppet som styr när vi åter är registrerade som heltidsstuderande igen. Studenter som är registrerade under sommarens veckor, på fristående kurs eller har släpande moment ska dock inte kunna ges denna möjlighet till inkomst utanför CSNs satta regelverk.

Därför yrkar SLF Student Stockholm:

- Att SLF ska verka för att fribeloppet endast ska innefatta inkomster under de perioder som vi söker stöd från CSN.
- Att SLF ska utreda möjligheten där arbete under sommaren eller vid studieuppehåll inte ska ingå i det fribelopp som är.

B5. Förbundsstyrelsens svar:

Förbundsstyrelsen tackar SLF Student Stockholm för en motion som berör ett för många studenter viktigt ämne. Vi håller principiellt med om att fribeloppet på CSN ska baseras på den tidsperiod man söker studiemedel, och ser positivt på att arbeta vidare med frågan. Under pandemin har vi redan sett att CSN har möjligheter att slopa fribeloppet för studenter. En utredning i enlighet med andra att-satsen kommer sannolikt komma fram till slutsatsen att det är möjligt, och FS anser därför att resurser kan användas mer effektivt till annat. Vidare

påverkas fribeloppet ej av studieuppehåll, då studiemedel enbart kan erhållas under tiden man studerar.

Gällande arbetsordningen kan ej Fullmäktige besluta om eller att Sveriges Läkarförbund ska genomföra utredningar eller verka för diverse frågor. Därmed måste förbundsstyrelsen av rent principiella skäl avslå motionern oavsett dess andemening.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:
*Att fullmäktige **avslår** motionen i sin helhet*

C

C1. Det ska löna sig att arbeta som läkare - En grundlön för underläkare före examen leder till bättre löneutveckling för alla läkare

Den senaste undersökning bland Läkarförbundets medlemmar visar att majoriteten av läkarna antingen vill gå ner i arbetstid, byta arbetsplats eller helt lämna läkaryrket. Nästan en av tre underläkare funderar på att lämna yrket. Som orsak pekar de på att arbetsbelastningen är för stor, arbetsmiljön för dålig eller belöningen för jobbet för liten.

Medianen för en AT-lön är på 34 700 före skatt, detta efter fem och ett halvt års hårda studier. Medianen för en nyexaminerad sjuksköterska är 35 787 kr före skatt, efter tre årsstudier. Det ska löna sig att utbilda sig till läkare. Läkarförbundet Student bör inspireras av Vårdförbundet Student och kampanjen #inteunder30, som effektivt både har höjt ingångslöner och förbättrat löneläget för svenska sjuksköterskor.

Underläkare och AT-läkare runtom i landet tar tjänster som ligger lågt i betalning, innebär ett alldeles för stort ansvar och har för lite handledning. En grundlön för icke-examinerade underläkare har potential att stabilisera löneutvecklingen för läkare under hela karriären genom att fungera som ett lönegolv och referenspunkt. Den arbetsgivare som erbjuder en examinerad läkare en lön under grundlönen kommer att behöva motivera den.

Läkaryrket skiljer sig dock från sjuksköterskeyrket i att läkare kan arbeta före examen. En minimilön för läkare måste därför regleras genom att en grundlön slås fast för underläkare före examen. Genom att SLF verkar för en sådan lön tryggas inte bara en skälig ersättning för de berörda underläkarna, utan också en sund löneutveckling genom hela karriären. Detta är i första hand av direkt betydelse för läkare som genomför AT, men kommer på lång sikt att gynna kåren som helhet och erbjuda förutsebarhet i löneutvecklingen.

Den första läkarlönen påverkar en läkares hela karriär. SLF Student borde i större utsträckning yttra sig kring ingångslön för läkare för att säkerställa att det lönar sig att arbeta som läkare i Sverige, speciellt med tanke på vårdkrisen och bristen på handledning samt bristen på specialistläkare runtom i landet. En bättre och mer rättvis löneutveckling för läkare börjar från botten. Förändring måste ske nedifrån och upp.

Därför yrkar SLF Student Utland:

- Att FS ska satsa på att påbörja en kampanj för ingångslön för underläkare innan examen.
-
- Att FS ska följa löneutveckling för icke-examinerade underläkare.

C1. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen ber att få tacka för denna välskrivna motion. God lön, löneutveckling och rättigheter för ens arbete är något som vi ständigt arbetar för, dels genom att upplysa våra medlemmar om vilka rättigheter en enskild arbetstagare har inom löneförhandling, men även genom att generellt arbeta för en stigande lönetrend inom vårt yrke.

Vi driver internt påverkansarbete genom att vi studenter finns representerade i Läkarförbundets Förhandlingsdelegation, men vi driver även externt arbete genom bland annat kampanjer. I enlighet med nuvarande verksamhetsplan och budget finns det inga hinder att förbundsstyrelsen genomför en riktad kampanj för bättre löner för underläkare före examen. För ett par år sedan hade SLF Student exempelvis "Aprilskämtet" om underläkares löner - vilket hade ett stort medialt genomslag.

Vi i förbundsstyrelsen anser dock att det i detta fall finns oklarheter i att-satsen, bland annat vilken ingångslön som kampanjen skall utgå ifrån. Oklarheterna kring att-satsen gör den svår att lägga till i verksamhetsplanen.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

Att fullmäktige avslår att-sats 2

Att fullmäktige anser att-sats 1 besvarad.

C2. Budgetpost för att belysa och bekämpa svågerpolitik vid anställning av läkarstudenter

Det är inte numera inte ovanligt för läkarstudenter att höra historier om kursare som får anställning på högt konkurrerade arbetsplatser med hjälp av sitt kontaktnät, exempelvis släktingar eller forskningshandledare som jobbar på samma sjukhus. Svågerpolitik gör att de mest kompetenta läkarstudenterna inte får anställning vilket leder till

- att patienter får en sämre sjukvård vilket försämrar det svenska sjukvårdssystemet
- motivationen till utveckling minskar hos läkarstudenter, de litar på sitt kontaktnät eller för att de vet att kompetensen ensam inte kommer ta dem långt.
- Ett system som till exempel får 30% av svenska underläkare att byta yrke helt

Med grund i ovanstående yrkar jag därför för:

att förbundsstyrelsen för SLF student sätter en budget på minst 25 000 svenska kronor för att belysa och bekämpa svågerpolitik vid anställning som berör läkarstudenter..

Mahmoud Alshahel

Medlem i SLF Student & Vice ordförande SLF Student Uppsala

C2. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen vill inleda med att tacka motionären för en välskriven motion som belyser ett viktigt och relevant ämne. Svågerpolitik är problem inom alla yrken inte minst inom hälso- och sjukvården. Förbundsstyrelsen har tidigare arbetat med offentlig utlysning av underläkarvikariat men givetvis finns det fler tjänster än bara detta.

Förbundsstyrelsen tycker detta är ett viktigt ämne och behöver arbeta med denna fråga i sin helhet. Offentlig utlysning måste tillämpas i alla yrkestjänster. Dock kan det vara problematiskt att budgetera en sådan kostnad när man inte bestämt tillvägagångssättet för hur man ska arbeta med denna fråga. Risken finns att pengarna används bara för att det står i verksamhetsplanen.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige **avslår** motionen i sin helhet*

C3. Ökad transparens gällande underläkartjänster innan examen

En läkarstudents första underläkarvikariat är något som gnager i bakhuvudet hos de flesta. Var ska jag vikariera? Vem ska jag kontakta? När ska jag söka? Att underläkarvikariat knappt annonseras ut är något som inte underlättar. Fler offentliga annonser kommer underlätta för läkarstudenter för vilka jobb som är tillgängliga, när man ska söka, vad man kan förvänta sig av jobbet samt studenter får samma möjlighet till ett jobb. Att föra statistik gällande antal tjänster, löner, kontaktpersoner kommer också underlättas, vilket kommer ge en bättre översikt över underläkarnas situation i dagens klimat.

SLF student Stockholm vill därför:

- Att SLF student ska verka för att alla underläkartjänster innan examen ska annonseras ut offentligt.

C3. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar SLF student Stockholm för en välskriven motion som tar upp ett viktigt ämne. Vi håller med om att det i dag råder mycket oro och oklarheter kring underläkartjänster och att en offentlig utlysning skulle underlätta både för läkarstudenter och statistikföringen. Vi har tidigare år arbetat med denna fråga och eftersom det fortfarande finns stor förbättringspotential ser vi fram emot att fortsätta jobba för ökad transparens gällande underläkartjänster.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:
*Att fullmäktige **Bifaller** motionen i sin helhet*

C4. "Samvetsflex är gratisarbete"

Som underläkare innan examen ligger du i en gråzon mellan läkare och student. Oerfaren och ofta längst ner i näringskedjan. Du får som underläkare innan examen ett säravtal där du går under befattningen "Medicine studerande" utan tryggheten som finns i huvudöverenskommelsen (HÖK) mellan Läkarförbundet och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Lönen, åtminstone för Stockholm, brukar vara förhandlad i förväg vilket är positivt och återspeglas av ett högre medianlön än majoriteten av övriga regioner.

En annan punkt, som inte förhandlats, men som i förväg ändå ofta avtalats bort på ditt kontrakt är övertidsersättningen. Kanhända att du ifrågasätter detta och kanhända att arbetsgivaren muntligt refererar till "samvetsflex". "Samvetsflex" innebär i praktiken att du går hem tidigare eller tar en längre lunch för att kompensera för den extra arbetade tiden utöver de 40 timmar/vecka som finns på ditt kontrakt. "Samvetsflex" förutsätter i teorin att man har arbetsförhållanden anpassade till det. Detta är inte verkligheten för majoriteten av underläkarna innan examen. Delvis är det ett kort kontrakt med litet tidsfönster, och dels ett system med hög arbetsbelastning och svåra dilemman förväntas du vara en lagspelar och stanna kvar. Ofta finns heller inget tidrapporteringsystem som synliggör dina extra arbetade timmar. Det blir ett tyst gratisarbete. AT-rapporten illustrerar problemet med siffror; mellan år 2021 och 2022 hade både snitt-tiden för övertid utan ersättning ökat och andelen underläkare som drabbats av detta, i nuläget gäller det 50% av AT-läkarna. Vad gäller underläkare innan examen behövs ny och färsk data för att förstå problemets omfattning och för att kunna följa utvecklingen. Den senaste rapporten för underläkare innan examen avseende övertidsersättning är från 2018, och den visar att 43% inte hade övertidsersättning och att 18% inte visste. Detta är en oroväckande och icke hållbar utveckling som behöver tas på största allvar. Vi ska mota Olle i grind innan det är försent.

"Enligt kollektivavtalet "Allmänna bestämmelser" har heltidsanställda inom kommuner och regioner rätt till kontant ersättning för enkelt eller kvalificerat övertidsarbete som på förhand beordrats eller i efterhands godkänts av behörig överordnad. Men denna rätt avtalas allt för ofta bort på kontraktet på förhand. I teorin kan den avtalas bort, men det ska också finnas tydliga grunder för den överenskommelsen. I praktiken avtalas den bort genom ett enkelt kryss utan vidare förklaring."

SLF student **Stockholm** vill därför:

- Att SLF student ska verka för att samtliga medicine studerande-avtal ska innefatta minimilöner.
- Att SLF student ska verka för att alla anställda enligt med-stud avtalet ska garanteras ställningstagande till sin övertidsersättning.

- Att SLF student undersöker omfattningen av övertidsarbete för underläkare innan examen ånyo.

Källor:

Avtalet där med stud står med

<https://slf.se/hallands-lakarforening/app/uploads/2021/04/lakaravtal-2020-2024.pdf>

Rapport 2018

<https://slf.se/app/uploads/2018/12/underlakarenkat2018-sommarjobb.pdf>

C4. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar SLF Student Stockholm för en aktuell och välskriven motion. Övertidsarbete är i dag ett stort problem som börjar hos underläkare innan examen och fortlöper långt upp i karriärstegen. Rättvis lön och kompensation för ens arbete är något som vi ständigt jobbar för, bland annat genom vår representant i Läkarförbundets förhandlingsdelegation samt i tidigare års lönekampanj "Aprilskämtet". Med en kommande ny avtalsrörelse anser vi att det är lägligt med en uppdaterad kartläggning av övertidsarbetets omfattning för att mer kraftfullt kunna driva medicine studerandes rätt till minimilön och ställningstagande till övertidsersättning.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige **Bifaller** motionen i sin helhet*

C5. Slopa fribeloppet för studiemedel - effektivisering av svensk sjukvård

Läkarbristen är påtaglig i majoriteten av Sveriges regioner och kommuner. Sveriges sjukvård kräver en tydlig effektivisering för att minska på de växande värdköerna. För detta krävs i sin tur effektiva åtgärder för att inkorporera den potentiella arbetskraft som redan finns: läkarstudenterna.

I dag har läkarstudenter mycket begränsad utvecklingskapacitet och arbetsförmåga under sina studieår, då det så kallade "fribeloppet" för studiemedel sätter stopp genom rädslan att bli återbetalningsskyldig.

Svenska studenter får sin huvudsakliga försörjning genom studiemedel (bidrag och lån) från Centrala studiestödsnämnden (CSN). För svenska studenter som läser till läkare utomlands innebär studierna oftast enorma kostnader. Förutom de högskolekostnader som även svenska läkarstudenter upplever, står studenterna i utlandet även inför höga utbildningskostnader. För att klara av att betala dessa kostnader, som svenska studiemedel inte täcker, behöver många arbeta heltid under somrarna, lov och andra luckor under läsåret. Detta är många gånger avgörande tillägg till studiemedlen för att kunna finansiera sina studier. Tyvärr begränsas möjligheterna till arbete av fribeloppet.

Under COVID-19-pandemin slopades fribeloppet för att möjliggöra att fler behöriga inom vård- och omsorg, däribland läkarstudenter, kunde stötta upp inom svensk sjukvård. Detta gynnade såväl de hårt belastade sjukhusen som studenternas ekonomiska situation och arbetslivserfarenhet. När COVID-19-pandemin nu är mindre påtaglig har fribeloppet återinförts. Detta gör att arbetskraft till sjukhusen riskerar att begränsas. Studenterna får också begränsad arbetslivserfarenhet tidigt i karriären jämfört med om fribeloppet vore slopat. En effekt av detta blir att kön till AT riskerar att bli längre. Vidare gör detta att vägen till specialisering blir längre, i ett land där det råder stor specialistläkarbrist och växande värdköer.

Utifrån bakomliggande grunder och med intention om att undvika begränsningen av dagens läkarstudenter i arbetskraft så yrkar SLF student Utland:

- Att FS utreder möjligheten för läkarstudenters rätt till studiemedel utan fribelopp, för arbete inom hälso- och sjukvården.
- Att FS utreder möjligheten till läkarstudenters rätt till ett väsentligt förhöjt fribelopp.
- Att FS verkar för läkarstudenters rätt till studiemedel utan fribelopp, för arbete inom hälso- och sjukvården.
- Att FS verkar för läkarstudenters rätt till ett väsentligt förhöjt fribelopp.

C5. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar motionärerna för en aktuell motion om ett viktigt ämne som är viktigt för våra medlemmar och ofta återkommande på fullmäktige.

Förbundsstyrelsen anser det är onödigt att utreda om fribeloppet kan tas bort när CSN redan visat att det är möjligt. CSN kan redan ta bort fribeloppet för arbete inom hälsa och sjukvård eftersom under pandemin beslutat att det skulle var borttaget. Liknande vet vi också redan att CSN kan höja fribeloppen och därför behöver SLF student ej utreda om det skulle vara möjligt. Det är möjligt trots allt redan bevisats möjligt. CSN behöver bara besluta om det.

Förbundsstyrelsen håller med motionärerna om att arbete vid sidan av studierna kan vara givande och meriterande samt att det råder brist av vårdpersonal inom många områden. Det är dock svårt att avgränsa vad som ska räknas som arbete inom vård och omsorg. Det är otydligt var gränsen ska dras och hur man ser till att det blir rättvist. Antingen har man fribelopp eller så har man det inte.

Då är det viktigt att poängtera att fribeloppet finns av en anledning, för att förhindra att personer som inte behöver bidraget tar bidrag. Systemet med CSN vi har i dagsläget är väldigt föremånsenligt och att låta alla som vill ta hur mycket CSN de vill riskerar urholka systemet och försämra villkoren för de som verkligen behöver CSN-bidrag. CSN kan förbättras för läkarstudenter på många sätt men förbundsstyrelsen anser det finns bättre sett.

Angående den sista att-satsen har förbundsstyrelsen redan med i åsiktsprogrammet och i verksamhetsplanen att vi ska verka för ett väsentligen förhöjt fribelopp för läkarstudenter. Frågan har vi jobbat med att driva det genom UFO och SACO.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige **avslår** motionens första och andra att-sats*

*Att fullmäktige **anser** motionens tredje samt fjärde att-sats som besvarad*

C6. Slopade fribelopp för läkarstudenter arbetande inom vård.

Under de senaste åren, inte minst under den första och andra vågen av Covid-19 så har läget inom vården uppmärksammats för hård arbetsbelastning och enormt behov av stöd från timanställda på kvällar och helger. Läkarstudenter har under denna period kunnat stötta upp sina hårt belastade kollegor och fått bidra till ett samhälle i kris. Under pandemin var fribeloppet tillfälligt borttaget.

Den 1 juli 2022 så återinfördes fribeloppet och därmed är det styrt hur mycket inkomster som studerande tillåts att ha utan att rätten till studiemedel påverkas. Överskrider inkomsten denna gräns så minskar både bidrag och lån. I maj 2022 släppte CSN en rapport som beskriver effekterna av det slopade fribeloppet. Här såg man att arbetande studenter inom vård och omsorg ökade till 19% samtidigt som andelen som översteg fribeloppet ökade från 7 till 14 procent - varav 4% inte hade haft rätt till något studiemedel alls om fribeloppet funnits kvar höstterminen 2020.

På CSNs hemsida så rekommenderas studenter som misstänker att de kommer tjäna mer än fribeloppet att då i förväg ansöka om studiemedel för färre veckor alternativt lägga sig på en lägre studietakt, genom att göra detta så ökar fribeloppet och du sparar veckor med studiemedel för framtiden. Studerar du på halvtid så har du inte samma rätt till bidrag och lån, men du kompenseras genom att få lov att få en högre taxerad inkomst.

Till skillnad från många andra utbildningar i Sverige så har Läkarlinjen tydliga stadgar och regler gällande avklarade tentor för fortsatta studier samt obligatorisk närvaro på verksamhetsförlagd utbildning. Med andra ord finns inte möjligheten att bestämma sin egen studietakt genom att lägga till eller ta bort valbara kurser för den student som studerar till läkare. Att sänka sin studietakt till halvtid för att man knappt mäktar med eller vill arbeta parallellt med studierna är inte kommer aldrig i praktiken finnas alternativ.

Studerar man på läkarlinjen i Sverige så görs det på heltid och inget annat. Trots att vi som läkarstudenter inte styr över vår studietakt så inte påverkas vårt bidrag av inkomster där vi faktiskt hjälper till. Viljan att arbeta inom vård och omsorg och skaffa sig klinisk erfarenhet ska inte styras av ett tak för inkomst. Särskilt inte eftersom behovet av vårdpersonal är enormt stort och det finns chans för oss att göra nytta.

Därför yrkar SLF Student Stockholm:

- Att SLF ska utreda för permanent borttagande av fribeloppet för läkarstudenter.
- Att SLF ska verka för permanent borttagande av fribelopp för studenter som hjälper till inom vård och omsorg.

C6. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar motionärerna för en aktuell och viktig motion. CSN och fribeloppen är en viktig fråga för våra medlemmar och en fråga som är ofta återkommande på fullmäktige.

Förbundsstyrelsen anser att borttagandet av CSN inte behöver utredas då vi redan vet att det är möjligt, det var ju borttaget under pandemin. CSN behöver bara fatta det beslutet. Gällande borttagandet av fribelopp för arbete inom vård och omsorg anser förbundsstyrelsen att det kan bli för problematiskt och svårt att avgränsa vad som ska räknas som arbete inom vård och omsorg samt vilka som ska inkluderas. CSN kan inte kontrollera var man jobbar och därför slopades fribeloppet för alla studenter trots att syftet var för vården. Och varför endast vården och inte andra samhällsviktiga yrken. Fribeloppet finns för att kunna ha fördelaktiga villkor och förbundsstyrelsen tror inte ett avskaffande skulle vara rätt väg att gå. Förbundsstyrelsen har i sin verksamhetsplan att verka för ett väsentligen förhöjt fribelopp enligt ett beslut på FUM 2021.

Gällande arbetsordningen kan ej Fullmäktige besluta om eller att Sveriges Läkarförbund ska genomföra utredningar eller verka för diverse frågor. Därmed måste förbundsstyrelsen av rent principiella skäl avslå motionern oavsett dess andemening.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:
*Att fullmäktige **avslår** motionen i sin helhet*

C7. Sluta erbjuda läkarstudenter arbete med omvårdnadsuppgifter

Under de senaste åren har vi observerat en flaskhals när det gäller AT-tjänstgöring iform av få utannonserade platser. På grund av hur få platser som utannonseras söker de flesta studenter underläkarvikariat i hopp om att få meriterande erfarenhet, för att därefter få en AT-plats.

I och med den stora sjuksköterskebristen har flera arbetsgivare anställt underläkare med omvårdnadsuppgifter, vilket i många fall inte är en meriterandetjänst när man söker en AT-plats. Många läkarstudenter och nyexaminerade läkare tackar ja till denna typer av tjänster då de kämpar med att få in en fot i sjukvården.

Läkare och sjuksköterskor arbetar tätt ihop, med överlappande kompetenser, för att säkerställa att patienten får den bästa vården. Läkarutbildningen inkluderar inte omvårdnad i samma utsträckning som sjuksköterskeutbildningen och det medför brister i patientsäkerhet att underläkare utför dessa arbetsuppgifter.

Att försöka lösa bristen på en otroligt viktig arbetskategori inom vården genom att ersätta den med en annan ökar inte bara risken för patienten, utan löser inte heller grundproblemet med sjuksköterskors arbetsmiljö. Samtidigt kan läkarstudenter på dessa terminerna inte utnyttja kompetensen de faktiskt har och få tillräckligt med erfarenhet.

I ett team kompletterar yrkesgrupperna varandra, vilket betyder att alla roller är livsviktiga för patienten. Vi kan inte tumma på kvaliteten för att det är ekonomiskt fördelaktigt och vi kan inte försätta läkarstudenter i positioner där bristen på kompetens inte bara kan kosta liv, utan även leda till ohållbara psykiska påfrestningar för studenterna. Underläkare ska ha arbetsuppgifter de är utbildade till och sjuksköterskeyrket ska fortsätta vara en skyddad titel.

Därför yrkar vi i SLF Student Utland:

- Att FS arbetar för läkarstudenters möjlighet till rättvisa underläkarvikariat med god handledning.
- Att FS verkar för att underläkarvikariat med omvårdnadsuppgifter ska avskaffas.
- Att FS kräver att det i annonser för underläkarvikariat ska stå om tjänsten är meriterande för AT inom regionen.

C7. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar SLF Student Utland för ni lyfter denna viktiga fråga som har ett starkt gehör hos våra medlemmar. Precis som ni säger behöver vårdenpersonalens olika kompetenser användas på det sätt som gynnar patienten bäst. Utöver detta måste vi också se till våra medlemmars intressen, vilket är att bli kompetenta läkare som känner sig trygga i sin arbetsroll. Därför ser förbundsstyrelsen det som en självklarhet att vi ska fortsätta arbetet för goda och riktiga underläkartjänster. Vidare håller vi med att regionerna ska vara transparenta om de tjänster läkarstudenter kan söka faktiskt hjälper dem mot den eftersökta AT-platsen.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:
*Att fullmäktige **bifaller** motionen i sin helhet*

C8. Satsa på BT-Platser

Se pdf. Bilaga till motionerna

C8. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar SLF Student Utland för en välskriven motion som belyser den stora oro som vi delar angående den kommande BT-tjänsten. Läkarstudentens kamp för att ta sig in på arbetsmarknaden utan långa kötider är något som berör oss alla och vi håller med om de punkter ni tar upp i motionen.

I SLF Students åsiktsprogram finns det en egen sektion för Bastjänstgöring där det tydligt står hur FS ska arbeta med denna viktiga fråga. Vidare har vi kontakter med SYLF, Sveriges Läkarförbund och andra delegationer som stöttar arbetet mot BT-flaskhalsen. Vi vill inte stå i den situation vi har idag om några år när BT ska träda i full kraft. Precis som ni säger finns risken att flaskhalsen bara byter namn och bastjänstgöringen inte utgör den viktiga skillnaden vi behöver. Därför ska FS fortsätta använda de kanaler vi har och fortsätta sätta press på våra kollegor som kan hjälpa oss att nå vårt mål. Med det sagt så är detta ett aktivt arbete som redan pågår och som självklart ska fortsätta. FS, med hjälp av våra syskon- och moderförbund arbetar aktivt med en nationell dimensionering av BT och vill sätta stopp för ännu en flaskhals som sätter krokben för oss i våra framtida karriärer.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:
*Att fullmäktige anser motionen **besvarad** i sin helhet*

D

D1. Mer prat om det dåliga!

Erfarenhetsutbytet är en essentiell del av studentfackliga arbetet och utbildningsbevakningen. Det arbetas redan en hel del med informationsutbytet mellan lokala orterna i form av dialog i samband med övriga evenemang samt forum såsom Repskap. Dessvärre är behovet för erfarenhetsutbytet kontinuerligt och bör därför konkretiseras på ett tydligare vis.

En ökad dialog skapar en bredare uppfattning hos studenten av hur övriga lärosäten angriper diverse problem. Detta skulle, i sin tur, leda till en mer effektiv och medveten utbildningsbevakning lokalt i lärosäten.

SLF student Umeå vill därför:

- Att FS konkretiserar —när möjligt— en särskild punkt och avsätter viss tid för erfarenhetsutbytet i alla evenemang som involverar lokalorterna.

D1. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar motionärerna för en välskriven motion som bemöter en väsentlig fråga som starkt berör våra medlemmar. Som motionärerna beskriver är det av stor vikt att kunskaper och erfarenheter delas mellan lokalorterna. Vi väljer att anse motionen besvarad eftersom vi redan har tydliga inslag av erfarenhetsutbyten vid nuvarande evenemang som involverar lokalorterna. I vår verksamhetsplan finns det tydliga direktiv om att det skall finnas erfarenhetsutbyte mellan lokalorterna. Under interna utbildningar i verksamhetsplanen står det tydligt att vi skall "tillse att det på facklig grund- och vidareutbildning ges utrymme att utbyta idéer och diskutera hur man bedriver sin verksamhet på avdelningarna."

Under kontakt med avdelningarna står det tydligt att vi ska "anordna minst 3 digitala representantskap som syftar till att vara rådgivande till förbundsstyrelsen samt ge möjlighet för avdelningarna att diskutera frågor som är prioriterade för avdelningarna.". Det ska finnas minst ett årligt kassörsnätverk, två ordförandenätverk, samt ett rekryteringsmöte med SLF. Även under dessa träffar får lokalorterna möjlighet att träffas för att utbyta erfarenheter och tankar. Utöver detta finns det direktiv i verksamhetsplanen om att vi ska "anordna sociala aktiviteter där aktiva medlemmar får möjlighet att träffa studenter från andra orter".

Sammantagen anser vi i förbundsstyrelsen att det redan finns krav i verksamhetsplanen som medför att vi i SLF Student uppfyller motionärernas vilja. Vi i förbundsstyrelsen vill även understryka att att-satsen är otydlig. Det kan vara bra att specificera att-satsen om motionärerna vill fortsätta driva motionen framåt.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige anser motionen **besvarad** i sin helhet*

D2. Alkohol med Förnuft och Måtta Gör Alla Studenter Glada!

FUM 2017 införde för första gången en Alkoholpolicy för SLF student med målet om att frigöra ökad ekonomiskt kapital från de årliga nationella utbildningar och sammankomsterna som förbundsstyrelsen anordnat. Totalt beräknades att man skulle spara ca 15 000 kronor som hade kunnat användas för att anordna ett ytterligare Repskap. Efter COVID-pandemin utförs däremot repskapen digitalt vilket har möjliggjort ökat delaktighet från avdelningar och variation av teman då fler repskap har kunnat anordnas. Vidare har man på grund av detta i princip obefintliga kostnader utöver tiden för dessa repskap. Därmed kan man konstatera att det ursprungliga syftet med Alkoholpolicy ej längre är aktuellt för förbundet och dessa avdelningar.

Vidare kan man konstatera en del saker: Först att det nationella sammankomsterna har blivit tråkigare utan möjlighet till förbundsgemensam bekostande av alkohol. Vidare har detta lett till en ökad alkoholkonsumtion parallellt med nationella sammankomster som i tur har fördärvat stämningen och ökat segregeringen bland deltagare på de olika mötena. Detta är i vår mening ett stort problem som måste motarbetas för att öka intresset bland medlemmarna för fortsatt engagemang.

Sist kan man även påpeka att SLF students Alkoholpolicy är helt oproportionellt i relation till de policys som Läkarförbundet och dess andra yrkesföreningar har. Detta gör det därmed mer problematiskt i hur vi ska förhålla oss etiskt i denna fråga. Varpå vi anser att vår nuvarande policy måste omarbetas för att stå enhetligt i proportion med resterande delen av förbundet samt även samtliga system och studentföreningar.

SLF Student Stockholm yrkar därmed

Att SLF students nuvarande alkoholpolicy skall avskaffas med omedelbar verkan.

Att SLF Student skall framarbete en ny alkoholpolicy som är enhetlig med resterande av Läkarförbundets yrkesföreningars alkoholpolicy.

D2. Förbundsstyrelsens svar

Vi tackar SLF Student Stockholm för en motion där ni visar ett intresse för att måna om de engagerade förtroendevaldas trivsel under förbundets sammankomster. Vi håller med om att våra möten ska vara en trygg plats som främjar samarbete och nätverkande, inte en plats för osunt beteende. Vi står starkt fast vid att alkoholkulturens inte hör hemma inom SLF Student och därför ser vi mycket allvarligt på den situation ni beskriver.

Alkoholpolicy som togs fram hade mycket riktigt en ekonomisk motivering, men idag fyller den ett annat syfte. Vi vill som sagt ta ett skarpt avstånd från alkoholkultur och hets, därför har vi inte idag en förbundsgemensam bekostnad av alkohol. Men tyvärr har det inte räckt för att hålla problemet borta, något som många förtroendevalda säkert känner igen. Dock tycker vi att ett totalt avskaffande av den aktuella policyn är fel väg att gå. Detta skulle snarare öka risken för mer problematik på våra nationella sammankomster.

Vidare går förbundsstyrelsen igenom förbundets policydokument under varje verksamhetsår, er andra att-sats kan alltså anses vara besvarad. Men vi tar inte lätt på att ni lyft denna viktiga fråga och tycker att alkoholpolicyn kan få extra uppmärksamhet inför nästa verksamhetsår. Vi ser en poäng med att omarbета och göra den mer enhetlig med övriga Läkarförbunden, men detta måste få göras med den nuvarande polycin intakt. Vårt främsta ansvar är att se till de förtroendevaldas bästa och samtidigt använda medlemmarnas pengar så ansvarsfullt vi kan.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige **avslår** motionens första attsats*

*Att fullmäktige anser motionen andra attsats som **besvarad***

D3. Tillgång till medlemsbokföringen i lokalorten

Kännedom om vilka som är medlemmar i en förening är viktig ur flertal perspektiv. Vid evenemang som kräver medlemskap för inträde är det av stor vikt att detta görs på ett smidigt sätt. I Sveriges läkarförbund Student Uppsala har vi vid vissa evenemang därav AT-mässan krävt att medlemmar ska visa sitt medlemskap, och detta smidigast genom att logga in på hemsidan. Detta är kanske den snabbaste lösningen som finns idag, men det gör trots allt att starten fördröjs och onödiga köer bildas. För de som redan är medlemmar är det enklare att logga in och hitta till "min sida", men för de som blir det inför evenemanget går det inte att logga in, utan personen i fråga måste leta efter bekräftelsemejlet. Detta ifall personen inte blir medlem på plats. Det skulle ha varit mycket enklare ifall lokalavdelningen hade en lista med vilka medlemmarna i den berörda lokalavdelningen är.

Å andra sidan är det också av stor betydelse att kunna nå sina medlemmar med information, kampanjer och dylikt. Idag görs detta via sociala medier som till exempel, Facebook och Instagram. Men det är inte säkert att man når hela sin målgrupp. Därför skulle tillgång till en medlemsbokföring med kontaktuppgifter underlätta den här processen och säkra kontakten med medlemmarna.

Vi tycker därför att lokalorterna på ett sätt förenligt med GDPR skall kunna få ta del av medlemsbokföringen som i sin tur behöver uppdateras regelbundet för att lokalorten också ska hållas uppdaterad.

SLF student Uppsala vill därför:

- Att lokalorterna på ett sätt förenligt med GDPR skall kunna få ta del av medlemsbokföringen som i sin tur behöver uppdateras regelbundet för att lokalorten också ska hållas uppdaterad.

D3. Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen vill initiera detta svar med att tacka Sveriges Läkarförbund Student Uppsala för en välskriven motion som tar upp viktiga och relevanta poänger som hade kunnat underlätta lokalavdelningarnas arbete framöver.

Angående att-sats 1 finns det redan en möjlighet för lokalavdelningarna att få information om medlemsbokföringen som dessutom kontinuerligt uppdateras via förbundsstyrelsen med hjälp av studenthandläggaren. Detta hade däremot kunnat kommuniceras bättre till lokalavdelningarna vilket förbundsstyrelsen tar med sig till nästa verksamhetsår.

Slutligen kommer förbundsstyrelsen i och med detta välja att anse motionen som besvarad. Förbundsstyrelsen uppskattar och respekterar dock idén och uppmuntrar samt välkomnar att fortsätta ett gott genomfört arbete med motioner framöver.

Förbundsstyrelsen föreslår därför:

*Att fullmäktige asner motionen **Besvarad** i sin helhet*